

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1920 kl. 11 f. m.

Utlåtande angående vissa pensioner och understöd.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande pensioner och understöd.

A. Det civila pensionsväsendet.

1:o) Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten, den 23 januari 1920 dagtecknad proposition, nr 229, föreslagit riksdagen för sin del medgiva, att till extra ordinarie prästmannen *Mårten Erik Fredelius* må från och med den 1 maj 1921 från kyrkofonden utgå emeritilön till belopp av 1,500 kronor för år, under iakttagande i tillämpliga delar av bestämmelserna i lagen om emeritilöner för präster den 9 december 1910.

Ang. emeritilön åt e. o. prästmannen M. E. Fredelius.

Den av Kungl. Maj:t i ärendet framlagda utredningen återfinnes i propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för ovan angivna dag, och tillåter sig utskottet att hänvisa till detta protokoll.

Med hänsyn till i ärendet anförda omständigheter har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 229 må av riksdagen bifallas.

B. Det militära pensionsväsendet.

2:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 264, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, *dels* att f. d. musiksergeanten av 1. klassen vid Kalmar regemente *Carl August Sundén* och f. d. musiksergeanten av 2. klassen vid samma regemente *Johan Algot Bergman* må från och med månaden näst efter den, i vilken envar av dem erhållit avsked med pension och fyllnadspension, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring, Sundén med 1,010 kronor, Bergman med 1,130 kronor, allt för år räknat;

dels att musikfanjunkaren i Andra livgrenadjärregementet, musiksergeanten av 1. klassen vid regementet *Sven Petter Emil Elmér* må från och med månaden näst efter den, i vilken han under år 1920 erhåller avsked med pension och fyllnadspension, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat;

dels att musikfanjunkaren i Västmanlands regemente, musiksergeanten av 1. klassen vid regementet *Carl Erik Rudolf Widén* må från och med månaden näst efter den, i vilken han under år 1920 erhåller avsked med pension och fyllnadspension, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat;

dels ock att musikfanjunkaren i Hälsinge regemente, musiksergeanten av 1. klassen vid regementet *Per Theodor Wallin* må från och med månaden näst efter den, i vilken han under år 1920 erhåller avsked med pension och fyllnadspension, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat;

att av samtliga åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kan komma att beviljas.

Den i ärendet förebragta utredningen återfinnes i propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för den 27 februari 1920, till vilket utskottet får hänvisa.

På de i statsrådsprotokollet anförda grunder har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts framställning och henställer alltså,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

3:o) Under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för den 19 mars 1920 har Kungl. Maj:t i en till riksdagen samma dag avlåten proposition, nr 352, föreslagit riksdagen medgiva; att till korpralen August Konrad Wibergs änka *Wilhelmina Katarina Wiberg*, född Hansson, och makarnas två minderåriga barn må — utan hinder därav att korpralen Wiberg avlidit efter utgången av den i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, angivna tid av två år från det den sjukdom, vari han avlidit, blev känt — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.

Ang. ersättning till korpralen A. K. Wibergs änka och minderåriga barn.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Under hänvisning till av riksdagen tidigare fattade beslut i ett flertal liknande fall, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

4:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 353, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att mästaren å månadslönarstat vid artilleridepartementet vid flottans varv i Stockholm *Bror Gustaf Lindahl* må från och med månaden näst efter den, han erhåller avsked, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med ett årligt belopp av 910 kronor, att utbetalas från förslagsanslaget till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Ang. pensionsförbättring åt mästaren B. G. Lindahl.

Den av Kungl. Maj:t till stöd för framställningen förebrogta utredningen återfinnes i propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för den 19 mars 1920, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

5:o) I en till riksdagen den 19 mars 1920 dagtecknad proposition, nr 354, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för nyss angivna dag, föreslagit riksdagen medgiva, att verkmästaren vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Karlskrona *Axel Fridolf Aström* må, räknat från och med

Ang. pensionsförbättring åt verkmästaren A. F. Aström.

den 1 maj 1920, under sin återstående livstid åtnjuta pensionsförbättring med ett belopp av 975 kronor 60 öre för år, att utgå av förslagsanslaget till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till nyssberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som vid granskning av Kungl. Maj:ts förslag icke funnit något att erinra mot detsamma, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Angående
pensionsför-
bättring åt
förrer verk-
mästaren J.
T. Hjerts-
son.

6:o) I proposition nr 355 har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 19 mars 1920, föreslagit riksdagen medgiva, att förrer verkmästaren vid flottans varv i Karlskrona *Johan Theodor Hjertsson* må, räknat från och med den 1 juli 1919, under sin återstående livstid åtnjuta pensionsförbättring med ett belopp av 1,155 kronor 60 öre för år, att utgå av förslagsanslaget till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Utredningen i ärendet återfinnes i berörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts proposition nr 355 må av riksdagen bifallas.

Angående
pensionsför-
bättring åt
förrer verk-
mästaren H.
Broman.

7:o) Under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för den 19 mars 1920 har Kungl. Maj:t i en till riksdagen samma dag avlåten proposition, nr 356, föreslagit riksdagen medgiva, att förrer verkmästaren vid flottans varv i Karlskrona *Hugo Broman* må, räknat från och med den 1 januari 1920, under sin återstående livstid åtnjuta pensionsförbättring med ett belopp av 1,155 kronor 60 öre för år, att utgå av förslagsanslaget till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Beträffande den i ämnet framlagda utredningen får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som på de i statsrådsprotokollet anförda grunder ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Angående justitiedepartementet.

8:o) I en till riksdagen den 27 februari 1920 avlåten proposition, nr 329, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktkonstapeln vid tvångsarbetsanstalten i Landskrona Johannes Hansson Wahlbergs änka *Augusta Maria Wahlberg* och förre vaktkonstapeln vid centralfängelset i Malmö Nils Landins änka *Elna Landin* må från och med år 1920, så länge de förbliva änkor, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd, den förra av 200 kronor och den senare av 120 kronor.

*Angående
ärliga un-
derstöd åt
förra vakt-
konstaplar-
na vid fäng-
vården J. H.
Wahlbergs
och N. Lan-
dins efter-
lämnade
änkor.*

Utredningen i ärendet återfinnes i ovanberörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

Med hänvisning till av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

II. Angående utrikesdepartementet.

9:o) I en till riksdagen den 12 mars 1920 av avlåten proposition, nr 324, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att konsuln i Bordeaux *Helge Oscarsson Gyllenram* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från konsulsbefattningen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,500 kronor.

*Angående
pension åt
konsuln i
Bordeaux
H. O. Gyllen-
ram.*

Till i propositionen återopade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementens ärenden för ovan angivna dag har föredragande departementschefen anfört:

»Fråga har blivit väckt att konsuln i Bordeaux Helge Oscarsson Gyllenram, vilken önskar draga sig tillbaka från sin befattning i statens tjänst, skulle tillförsäkras en årlig pension av allmänna medel.

Gyllenram är född den 30 augusti 1856. Han har aldrig innehaft lönad konsulsbefattning, men sedan år 1886 med endast kortare mellanrum tjänstgjort vid olönade och tidvis även vid lönade konsulat.

Huru hans tjänstgöring varit lagd framgår närmare av nedanstående förteckning.

15 december 1886—1 april 1887 biträde vid konsulatet i Neapel;

13 juli 1888—1 september 1891 biträde vid vicekonsulatet i Rouen;

1 juli 1892—30 augusti 1892 oavlönat biträde vid generalkonsulatet i London;

31 augusti 1892—26 februari 1893 tjänstförrättande kontorist vid vicekonsulatet i Cardiff och Barry med uppdrag under 4 månader såsom t. f. vicekonsul och i övrigt såsom föreståndare för vicekonsulatkontoret i Barry;

27 februari 1893—30 juni 1893 tjänstgörande i Cardiff vid nämnda vicekonsulat;

1 juli 1893—9 november 1896 kontorist vid samma vicekonsulat med uppdrag under 1 månad såsom t. f. vicekonsul och i övrigt såsom föreståndare för vicekonsulatkontoret i Barry med undantag av 1 månads vikariatförordnande såsom 2:e kontorist vid generalkonsulatet i London;

9 november 1896—21 december 1906 vicekonsul i Rouen;

21 december 1906—31 december 1913 konsul i samma stad;

31 december 1913 konsul i Bordeaux.

I anslutning till tjänsteförteckningen torde böra erinras därom, att vicekonsulatet i Cardiff och Barry under tiden för Gyllenrams tjänstgöring därstädes var ett s. k. lönat vicekonsulat. Generalkonsulatet i London var även å ifrågavarande tid lönat.

Vid den tid, då Gyllenram inträdde i tjänst vid konsulsstaten, och intill början av 1900-talet förefanns icke samma skarpa avgränsning mellan lönade och olönade tjänstemän i konsulsstaten, som numera är fallet. Härtill bidrog i synnerhet, att genom de till år 1902 gällande bestämmelser om konsulatavgifter olönade konsulter av sin tjänst ofta tillfördes lika stora om ej större inkomster än motsvarande lönade tjänstemän. Övergång från tjänst vid lönat konsulat till olönat och även tvärtom ägde icke sällan rum.

*Ministerns
i Paris
yttrande.*

Eders Kungl. Maj:ts minister i Paris, envoyén greve Ehrensvärd har i skrivelse till ministern för utrikesärendena den 2 oktober 1919 närmare utvecklat önskvärheten om pension åt Gyllenram samt därvid anfört följande:

»Konsul Gyllenram inträdde å konsulsbanan på en tid, då de oavlönade konsulerna uppburu betydliga konsularavgifter, vilka särskilt anlöpande svenska eller norska fartyg hade att erlægga; och uppgingo dessa avgifter ofta till belopp fullt motsvarande de löner, som utgå till avlönade konsul. Då dessa expeditionsavgifter i och med konsularreformen år 1902 bortfölo, erhöilo vissa konsul, däribland Gyllenram, särskild årlig gottgörelse härför, att utgå så länge de voro anställda i konsulatväsendet. Det belopp, Gyllenram i sådant avseende uppbar, belöper sig till 2,000 kronor.

Då emellertid detta belopp uppenbarligen varit otillräckligt för Gyllenram att i förening med de numera mycket obetydliga expeditionsavgifterna bestrida sina levnadskostnader, har tillika tilldelats honom ett vida större kontorskostnadsbidrag än i allmänhet plägat utgå till oavlönade konsul. Detta belopp fastställdes redan år 1906 till 4,800 kronor och har detsamma med fästat avseende å den nu i Frankrike rådande dyrtiden genom beslut den 19 juni 1919 tillsvidare fastställts till 6,500 kronor.

Av vad nu anförts framgår, att Gyllenram, oaktat han ej är lönad konsul, likväl i två skilda poster uppbar sammanlagt 8,500 kronor, varav den allra största delen faktiskt kan anses likställd med lön. Det är klart, att ersättning för kontorskostnader icke i och för sig betingar ett så högt belopp som 6,500 kronor. För bestridande av dessa kostnader äger Gyllenram dessutom att tillgodogöra sig inflytande expeditionsavgifter, vilka dock icke lära uppgå till mera än omkring 400 francs.

Även i andra avseenden är Gyllenram närmast att anse såsom lönad konsulatjänsteman. I regel äro som bekant de olönade konsulerna å orten bosatta köpmän eller utövare av andra yrken, vilka härav vinna sin utkomst och därför kunna åtaga sig en oavlönad konsulsbefattning utan annan ersättning än rätt till uppbarande av expeditionsavgifter samt ett mindre kontorskostnadsbidrag. I motsats härtill ägnar Gyllenram sig utslutande åt konsulatjänsten. Han har väl full rätt att åtaga sig annan befattning, men då, som av ovanstående meritförteckning framgår, han flyttats från den ena orten till den andra, har detta knappast varit möjligt för honom.

Även den nyss påpekade omständigheten, att han förflyttats från en ort till annan, bidrager ytterligare att ge honom karaktär mera av en lönad än olönad tjänsteman. I regel torde dessa förflyttningar icke berott på Gyllenrams önskan utan på yppade behov för kungl. utrikesdepartementet att fylla någon vakant befattning. Särskilt kan jag intyga, att den senaste förflyttningen från Rouen till Bordeaux icke skedde i enlighet med Gyllenrams önskan utan tvärtom emot densamma. Då näm-

ligen år 1913 ett lönat konsulat upprättades i Rouen, ansågs Gyllenram bland annat med hänsyn till hans framskridande ålder icke böra överflyttas å den lönade konsulsbanan. Som samtidigt det olönade konsulatet i Bordeaux var ledigt, uppmanades Gyllenram att söka detsamma, och, då han för sin utkomst var nödsakad att hålla sig kvar å konsulsbanan, gjorde han även detta, ehuru i strid mot sin önskan.

De väsentligaste kännetecken på en lönad konsulattjänsteman, rätt att uppbära lön samt skyldighet att vidkännas förflyttning från en tjänst till en annan, återfinnas således i fråga om Gyllenram.

Tilltagande sjuklighet gör Gyllenram numera mindre tjänsteduglig. Han har under en stor del av detta år åtnjutit ledighet för hälsans vårdande. Han har väl nu återinträtt i tjänstgöring, men med tämligen stor visshet kan motses att han även i framtiden kommer att under längre tider bliva tvungen att söka ledighet. Därtill kommer, att, såsom av läkareintyg framgår, klimatet i Bordeaux är särskilt menligt för hans hälsa.

Jag inser mer än väl, att många betänkligheter kunna framställas mot beviljande av pension åt Gyllenram. Dels har han aldrig varit svensk avlönad tjänsteman, om än, som jag framhållit, han dock faktiskt härmed varit i det närmaste likställd, dels har han, som allenast är 63 år gammal, ännu ej fullt uppnått stadgad pensionsålder.

A andra sidan synas mig starka billighetsskäl tala för att Gyllenram, som dock faktiskt tjänat den svenska staten under ett trettiotal år, på sin ålderdom erhåller ett understöd, varav han i betraktande av sin medellöshet och sjuklighet är i särskilt starkt behov. Att icke tilldela honom pension är detsamma som att anförtro honom och hans hustru å den offentliga eller enskilda barmhärtigheten. Detta synes mig icke kunna ifrågakomma.

Vidare bör ihågkommas, att Gyllenrams tjänsteförhållanden äro så enastående, att något prejudikat icke härigenom skapas, Sedan numera de högre konsularavgifterna borttagits, kan ej längre ifrågakomma, att någon person för sin utkomst skulle söka sig in å den olönade konsulatsbanan.

Slutligen tillkommer en ganska egendomlig omständighet. Därest Gyllenram skulle, som jag ämnar föreslå, av statsverket erhålla ett sammanlagt belopp av 4,500 kronor att under sin återstående livstid årligen uppbära, kommer härigenom statsverket långt ifrån att vidkännas någon utgift, tvärtemot göra en inbesparing. Efter vad jag på ort och ställe övertygat mig om, äro nämligen konsulatgöromålen i Bordeaux icke av den omfattning, att ett lönat konsulat där behöves eller lämpligen bör upp-

rättas. Utan någon svårighet torde man kunna till lönad konsul erhålla en fullt lämpad person, som åtnöjer sig med ett betydligt mindre kontorskostnadsbidrag än det Gyllenram uppbar. Jag tänker mig närmast ett belopp av omkring 2,000 kronor. Ej heller får förbises, att, därest Gyllenram fortfarande skulle bestrida sin ifrågavarande befattning, jag med säkerhet förutser, att han — förutsatt att icke levnadskostnaderna skulle sjunka i Frankrike — kommer att begära ytterligare höjning av det redan nu abnormt stora kontorskostnadsbidraget. Det är väl ej säkert, att detta komme att beviljas, men å andra sidan är ej lämpligt, att den svenska statens representant i en av Frankrikes största handelsstäder lever i till armod gränsande förhållanden.

Jag har redan nämnt, att det synes mig, som borde Gyllenram tillförsäkras efter avskedstagandet ett årligt belopp av 4,500 kronor. Jag vet, att Gyllenram, om han såge sig i stånd att kunna begära avsked, skulle bosätta sig å en mindre ort i Normandie, varifrån hans hustru är bördig. Med mindre än nu angivna belopp torde Gyllenram med sin hustru icke kunna draga sig fram, så starkt som levnadskostnaderna i Frankrike på senare tid stegrats. De löneförmåner, som han hittills uppburit, ha även varit så små, att det icke varit möjligt för honom att göra några besparingar.

Gyllenram har som tjänsteman, efter vad jag kan intyga från de olika befattningar jag beklätt i utrikesdepartementet, alltid gjort sig känd för nit, tjänstvillighet och ordentlighet.»

Med stöd av, vad han sålunda anfört, anhåller ministern i Paris, att proposition måtte avlåtas till riksdagen med hemställan dels att Gyllenram må, utan hinder därav att han icke längre är i det svenska konsulatväsendets tjänst, äga att fortfarande uppbära det anslag av 2,000 kronor, som tilldelats honom i gottgörelse för mistade konsulatavgifter, dels ock att han därutöver under sin återstående livstid må äga, från och med månaden efter den, han erhåller avsked från sin befattning i rikets tjänst, årligen i pension uppbära 2,500 kronor.

Det av ministern omförmälda läkarintyg utvisar, att Gyllenram till följd av ett svårartat kombinerat bröst- och hjärtlidande, som varat åtminstone under de sista tre åren, icke utan synnerligt men för sitt hälsotillstånd kan fortsätta sin tjänstgöring i Bordeaux och att han bör åtnjuta fullständig vila.

Statskontoret har den 11 nästlidna februari avgivit utlåtande i ärendet, däri statskontoret säger sig hava av handlingarna inhämtat, att Gyllen-

*Statskontorets
yttrande.*

ram under lång tid tjänat staten i olika befattningar å konsulsstaten; att han visserligen icke tillhörde befattningshavarna å den stat för utrikesrepresentationen, som godkänts av riksdagen, och alltså icke ägde rätt till någon pension vid avskedstagandet, men att avlöning till honom utginge av statsmedel; att han för sin utkomst vore helt beroende av denna avlöning; samt att han nu vid framskriden ålder till följd av sjuklighet nödgades inom kort lämna sin befattning.

Härefter fortsätter statskontoret:

»Under sådana förhållanden anser kungl. statskontoret billigheten bjuda, att honom tillförsäkras för återstående livstiden ett årligt belopp till bestridande av levnadskostnaderna. Det föreslagna beloppet, 4,500 kronor, synes visserligen något högt, helst i betraktande därav, att det samma under nuvarande förhållanden komme att utökas med dyrtidstillägg till avsevärt belopp; men kungl. statskontoret anser sig likvisst icke böra motsätta sig, att det föreslagna beloppet tillförsäkras honom. Vad därefter beträffar den form, i vilken den sålunda ifrågasatta ersättningen må kunna Gyllenram beredas, synes det kungl. statskontoret, som om varken det till expektansarvoden anvisade anslaget eller andra till Kungl. Maj:ts disposition anslagna medel under riksstatens tredje huvudtitel lämpligen torde kunna för detta ändamål anlitas, utan föreställer sig kungl. statskontoret, att frågan måste framläggas för riksdagen för att i form av pension från allmänna indragningsstaten bereda Gyllenram den föreslagna ersättningen, att utgå från och med månaden näst efter den, vari han entledigas från sin befattning.»

Departementschefen.

Av billighetsskäl synes det mig motiverat, att statsverket bereder Gyllenram, som faktiskt under mera än trettio år ägnat sig åt arbete inom det svenska konsulatväsendet, någon pension vid avgången från den tjänst, han nu bestrider.

Att Gyllenram aldrig varit formellt sett lönad tjänsteman synes mig icke böra utgöra hinder däremot, enär, på sätt ministern i Paris framhållit, han tjänat staten under omständigheter, som mycket närmast honom till avlönad tjänstemans ställning. Några betänkliga prejudicerande verkningar av pensionens beviljande synes icke heller behöva befaras, då inom utrikesrepresentationen förutom Gyllenram endast en konsul, nämligen vicekonsuln i Liverpool, intager en liknande ställning och uppbär ersättning för mistade konsulatavgifter.

Vid vad sålunda anförts får jag tillstyrka åtgärd i syfte att pension måtte beredas Gyllenram vid hans avskedstagande.

Vad angår det belopp, vartill denna torde böra fastställas, måste jag dela den av statskontoret uttalade åsikt, att en pension å 4,500 kronor måste synas något hög, därest dyrtidstillägg därå skulle utgå. Ministern i Paris synes hava avsett att föreslå en pension enligt grunder delvis avvikande från dem, som eljest gälla för pensioner å den allmänna indragningsstaten, i det han tydligen utgått från, att dyrtidstillägg ej skulle utgå å densamma. En dylik anordning, innebärande en ny typ av pensioner, med vilka icke skulle följa rätt till dyrtidstillägg, synes mig mindre lämplig, och torde i stället beloppet böra sänkas, lämpligen till 3,500 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att Gyllenram tjänat svenska staten under mer än trettio år, samt att han på grund av sjuklighe ticke utan synnerligt men kan längre fortsätta sin tjänstgöring såsom konsul i Bordeaux. Vid sådant förhållande anser även utskottet starka billighets-skäl tala för, att han på sin ålderdom från statens sida erhåller något understöd, varav han på grund av medellöshet är i stort behov. Att Gyllenram formellt sett icke varit avlönad tjänsteman torde, såsom av departementschefen framhållits, icke böra utgöra hinder därför, enär hans tjänstgöring fullgjorts under omständigheter, som mycket närma sig en avlönad tjänstemans. Utskottet vill emellertid särskilt framhålla, att ett bifall till framställningen icke torde behöva bliva av prejudicerande natur, då, såsom departementschefen erinrat, förutom Gyllenram endast en tjänsteman inom utrikesrepresentationen intager en liknande ställning.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, må medgiva, att konsuln i Bordeaux Helge Oscarsson Gyllenram må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från konsulsbefattningen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av tretusen femhundra kronor.

III. Angående lantförsvarsdepartementet.

10:o) I en till riksdagen avlåten, den 19 mars 1920 dagtecknad proposition, nr 278, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att arbeterskan vid ammunitionsfabrikens avdelning

Utskottet

Angående pension åt arbeterskan vid ammunitionsfabriken Anna Andersdotter Sjödin.

å Karlsborg *Anna Andersdotter Sjödin* må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning vid ammunitionsfabriken, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Ang. pension åt avlidne löjtnanten H. A. G. Söderströms moder, änkan Anna Margareta Söderström, född Horneij. 11:o) I en till riksdagen den 19 mars 1920 avlåten proposition, nr 345, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne löjtnanten vid Boden—Karlsborgs artilleriregemente *H. A. G. Söderströms moder, änkan Anna Margareta Söderström, född Horneij*, må från och med den 1 juli 1919, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Av återopade statsrådsprotokoll framgår, att Söderström den 11 juli 1919 avlidit till följd av flygolycka å Malmen.

Beträffande den i ämnet förebragta utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Ang. pension åt f. skrädderiarbetaren C. A. Wester. 12:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 346, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre skrädderiarbetaren vid Livregementets grenadjärers intendenturverkstäder *Carl Axel Wester* må från och med den 1 januari 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till sådant belopp, att detsamma jämte honom tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 500 kronor.

Till stöd för framställningen återopas propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för den 19 mars 1920, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot framställningen, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 346, må vinna riksdagens bifall.

IV. Angående sjöförsvarsdepartementet.

13:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 305, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärens ärenden för den 19 mars 1920, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. marinläkaren av 1:a graden i marinläkarkårens reserv *Carl Adil Trana* må från och med den 1 januari 1920 under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor, att tillsvidare utgå från förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten. *Ang. pension åt f. d. marinläkaren av 1:a graden i marinläkarkårens reserv C. A. Trana.*

Den av Kungl. Maj:t i ärendet framlagda utredningen återfinnes i ovanberörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

V. Angående civildepartementet.

14:o) I en inom andra kammaren av herr *Wikström* väckt motion, nr 46, hemställes, »att riksdagen måtte åt schaktmästaren *Jöns Gustaf Strandberg*, Skellefteå, för hans återstående livstid bevilja en årlig pension av 300 kronor, att från och med år 1921 utgå av allmänna indragningsstaten». *Ang. pension åt schaktmästaren Jöns Gustaf Strandberg.*

Till stöd för denna framställning har motionären anfört:

»Vid 1919 års lagtima riksdag väckte undertecknad motion (nr 57) om pension av statsmedel åt förre schaktmästaren *Jöns Gustaf Strandberg* i Skellefteå.

Motionen blev av bankoutskottet avstyrkt och av riksdagen avslagen med, i huvudsak, den motiveringen, att de till stöd för motionen inlämnade handlingarna icke lämnade tillräckliga upplysningar rörande omfattningen och tiden för *Strandbergs* anställning vid statens arbeten m. m. Sedan nu handlingarna i detta avseende kompletterats, tar jag mig friheten förnya framställningen.

Av närlagda intyg framgår, att *Strandberg* under en lång följd av år arbetat vid statens järnvägsbyggnader och andra statens arbetsföretag, alltjämt med de bästa vitsord för plikttröhet och redlighet.

Det synes mig, som om en sådan trotjänare, när han på grund av ålderdom numera icke längre kan försörja sig med sitt arbete, vore värd det erkännande från statens sida, som ett bifall till min framställning skulle innebära.

Övriga till upplysning i ärendet tjänande handlingar anhåller jag att få tillställa riksdagens vederbörande utskott.»

I fråga om de vid motionen fogade bilagor tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av numera tillgängliga handlingar framgår, att Strandberg under fem år (1877—1882) varit anställd vid Vendes artilleriregemente samt att han därefter under tiden 1883—1910 med vissa mellanrum arbetat såsom schaktmästare vid olika statens järnvägsbyggnader sammanlagt omkring 16 år.

Såsom i motionen erinras, förelåg vid 1919 års lagtima riksdag fråga om beredande av pension åt Strandberg. Av den utredning, som då förbragtes i ärendet, kunde icke utrönas, huruvida Strandberg varit av statsmyndighet anställd eller endast biträtt en statens entreprenör vid järnvägsbyggnadsarbeten. Med hänsyn till de vittgående konsekvenser, som ett bifall till motionen därför skulle kunna framkalla, ansåg utskottet — i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna — det innebära betänkligheter att vidtaga någon åtgärd i motionens syfte. Utskottet hemställde på grund därav, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Detta blev även riksdagens beslut.

Då några nya omständigheter icke blivit anförda, vilka synas böra föranleda ett frångående av den ståndpunkt, utskottet förlidet år intog i frågan, har utskottet ansett sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet hemställer,

att förevarande motion II: 46 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

VI. Angående ecklesiastikdepartementet.

*Ang. pension
åt träd-
gårds-
drängen E.
Lundblad.*

15:o) I en till riksdagen den 5 mars 1920 avlåten proposition, nr 249, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att trädgårdsdrängen vid folkskoleseminariet i Växjö *Ernst Lundblad* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin tjänst, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i ovanberörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må bifalla ifrågavarande proposition.

16:o) I en till riksdagen den 12 mars avlåten proposition, nr 252, har Kungl. Maj:ts förslaget riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid institutet och förskolan för blinda å Tomtebodan *Johan Larsson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid uppbära å allmänna indragningsstaten en årlig pension av 1,200 kronor. *Ang. pension
åt vakt-
mästaren
Johan Larsson.*

Till stöd för framställningen åberopas propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för ovan angivna dag, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa.

På grund av vad i statsrådsprotokollet anförts, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

att förevarande proposition nr 252 må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 april 1920.

På bankoutskottets vägnar:

MALTE SOMMELIUS.